

РЕШЕНИЕ

№ 300

София, 21 март 2016 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на петнадесети септември две хиляди и петнадесета година, в състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: СЕВДАЛИН МАВРОВ

ЧЛЕНОВЕ: ДАНИЕЛА АТАНАСОВА
ЛАДА ПАУНОВА

при секретаря Иванка Илиева
и в присъствието на прокурора Пенка Маринова
като изслуша докладваното от съдия Даниела Атанасова наказателно дело №671/2015 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по депозираните жалби, срещу решение № 33 от 26.02.2015г. на Апелативен съд-Варна, постановено по внохд № 64/14г., както следва:

-жалба от адв. А. и допълнение към нея, изготвено след указания по чл.351, ал.1 от НПК. Касационното основание, което се поддържа и аргументира, е това по чл.348, ал.1, т.3 от НПК. Искането е за изменение на въззивното решение, като наказанието бъде завишено;

-жалба на адв. М. Р., защитник на подсъдимия Д. С., с оплаквания за допуснати съществени процесуални нарушения, незаконосъобразност и явна несправедливост. Исканията, които се правят са в условията на алтернативност, а именно - за връщане на делото за ново разглеждане,

оправдаване на подсъдимия или намаляване размера на наложеното наказание, с приложението на чл.66 от НК. Бланкетната касационна жалба е била допълнена в процедура по чл.351, ал.1 от НПК, като са изложени подробни доводи, в подкрепа на релевираните касационни основания. На основание чл.351, ал.3 от НПК е направено второ допълнение към касационната жалба, с доводи в подкрепа на оплакването за явна несправедливост на наказанието.

В съдебното заседание пред касационната инстанция, представителят на ВКП пледира за оставяне в сила на въззивното решение, тъй като същото е правилно и законосъобразно, а двете касационни жалба са неоснователни. Твърди, че въззивният съд не е допуснал процесуалните нарушения, на които се позовава защитата, напротив след задълбочен анализ на писмените и гласните доказателства е достигнал до верни фактически изводи. По отношение на наказанието намира, че въззивната инстанция е проявила снизходителност, но счита, че с наложеното наказание ще се постигнат целите по чл.36 от НК.

В хода на пренията адвокат А., повереник на частния обвинител Н. П. моли за уважаване на касационната им жалба, тъй като е налице явна несправедливост на наложеното на подсъдимия наказание. Счита, че правилно и задълбочено въззивният съд е извършил необходимата преценка на поведението на подсъдимия и е анализирал всички събрани доказателства. Намира за неоснователни доводите, изложени в касационната жалба на подсъдимия, тъй като ясно и точно е определено мястото на удара и скоростта на МПС. Относно доказателствената съвкупност изразява становище за правилност в действията на съд по преценка на експертните заключения, както и отказа да приеме за вещественно доказателство каската, предоставена на вещите лица от подсъдимия. Твърди, че изборът на подсъдимия да се движи със скорост значително надвишаваща разрешената, приближавайки пешеходна пътека на основен булевард в гр.Варна, говори за безразсъдно поведение, незачитащо законите в страната и стойността на човешкия живот. За разлика от правомерното поведение на пешеходката. Всичко това според повереника на частния обвинител П. обуславя необходимостта от завишаване на наказанието.

Адвокат М. Р., защитник на подсъдимия поддържа касационната жалба по изложените в нея и допълненията доводи и съображения. Позовава се на допуснати съществени процесуални нарушения, свързани със събирането и оценката на доказателствата. Счита, че липсват доказателства, които да дискредитират показанията на свидетелите Е. и Г. относно мястото на удара. Намира, че съдът не е извършил съвкупен анализ на доказателствата, което е било необходимо предвид различните варианти,

разгледани от експертите, а е приел подход, който е превърнал експертизата от способ за проверка на доказателствата в решаващо доказателство. Също така е приел, че относно мястото на удара един от вариантите е достоверен, като е игнорирал част от доказателствата, а именно гласните такива, които са единствените категорични. Изразява становище, че подзащитният му не е имал техническа възможност да предотврати произшествието, поради внезапното навлизане на пострадалата на пешеходната пътека. Счита за неправилен подхода на съда да кредитира последното заключение на вещите лица, при това безкритично независимо от противоречията, касаещи следите, които са били предмет на изследване и анализ от петорната експертиза. Защитникът аргументира своята теза за незадължителност на указанията на ВКС, като оспорва приетата от въззивния съд задължителност на отменителното решение. Моли за оправдаване на подсъдимия, алтернативно за определяне на наказание към минимума на предвиденото в закона, с приложение на чл.66 от НК.

Защитникът на подсъдимия - адв. Б. Р. изцяло се присъединява към доводите на адв.М. Р.. В допълнение се позовава на неправомерно поведение на пешеходката, която е нарушила разпоредби на ЗДП. Излага доводи в подкрепа на твърдението, че приетата от въззивния съд фактическа обстановка относно мястото на удара не е подкрепена от събраните доказателства. Моли за уважаване на касационната жалба.

Подсъдимият Д. С. изразява съжаление.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на правомощията си по чл.347, ал.1 от НПК, намери следното:

Пред Варненски окръжен съд е било образувано нощд №1893/11г. в производство по Глава двадесет и девета от НПК-по постигнато споразумение между прокуратурата, подсъдимия С. и защитата му. След одобряване на споразумението по силата на което подсъдимият е бил осъден за престъпление по чл.343, ал.1, б."В" от НК, като му е наложено наказание от две години лишаване от свобода, чието изпълнение е било отложено за срок от четири години, наказателното производство е било прекратено. С. е бил лишен и от правото да управлява МПС за срок от две години.

С решение № 278 от 05.07.2012г., постановено по н.д. №533/12г., ВКС, III н.о. производството по горепосоченото дело е било възобновено, определението на ОС-Варна отменено, а делото върнато за ново разглеждане от друг съдебен състав.

С присъда № 114 от 06.12.2012г. по нохд № 981/12г., Окръжен съд –Варна е признал подсъдимия за виновен в извършване на престъпление по чл.343, ал.1, б.”В” от НК и на основание чл.54 от НК му е наложил наказание лишаване от свобода за срок от две години, като на основание чл.66 от НК е отложил изтърпяването за срок от четири години.

С решение № 51 от 03.04.2013г., постановено по внохд №18/13г., Варненски апелативен съд е отменил изцяло атакуваната пред него първоинстанционна присъда и е върнал делото на първата инстанция за ново разглеждане.

С присъда №100 от 28.10.2013г., по нохд № 455/13г., Окръжен съд-Варна е признал подсъдимия Д. Д. С. за виновен в това, че на 17.07.2011г. в гр.Варна, при управлението на МПС-мотоциклет „Хонда” с ДК [рег. №] нарушил правилата за движение по пътищата-чл.119, ал.1 от ЗДП и чл.21, ал.1 от ЗДвП и по непредпазливост причинил смъртта на Л. И. К. на 20г., поради което и на основание чл.343, ал.1, б.”В” от НК и чл.54 от НК му наложил наказание лишаване от свобода за срок от две години и шест месеца, което да изтърпи при първоначален “общ” режим в затворническо общежитие от открит тип.

На основание чл.343г от НК подсъдимият е бил лишен от право да управлява МПС за срок от четири години.

В тежест на подсъдимия са били възложени деловодните разноски.

С въззивно решение № 33 от 26.02.2015г., постановено по внохд № 64/14г., Варненски апелативен съд, Наказателно отделение е потвърдил изцяло атакуваната пред него първоинстанционна присъда.

Касационната жалба на подсъдимия, подадена чрез защитата му е допустима. Недопустима обаче се явява жалбата на частната обвинителка Н. П., депозирана чрез повереника ѝ –адв.А.. Независимо, че атакуваното решение на АС-Варна е от кръга актове, които могат да бъдат предмет на касационна проверка, разпоредбата на чл.349 от НПК визира кой има правото на касационна жалба и протест. Това са прокурорът и другите страни в процеса, но съгласно текста на алинея трета на цитираната разпоредба, останалите страни/извън прокурора/ могат да подават жалби и протести, когато са нарушени техните права и законни интереси. Безспорно е, че Н. П. в качеството си на частен обвинител е страна в процеса, но въззивното производство е било образувано само по жалба на подсъдимия и с въззивното решение е потвърдена изцяло първоинстанционната присъда. Съгласно константната практика на ВКС по приложението на чл.349 от НПК, когато дадена страна не е обжалвала първоинстанционната присъда/което означава, че

я приема за правилна и законосъобразна/ и въззивният съд е потвърди изцяло присъдата, то тази страна няма право на касационна жалба, тъй като с постановения въззивен акт, не са нарушени нейните права и законни интереси. Ето защо касационната жалба на частната обвинителка Н. П. е недопустима и следва да бъде оставена без разглеждане.

Касационната жалба на подсъдимия се явява частично основателна.

На първо място следва да се обсъдят твърденията на подсъдимия и защитата му за допуснати съществени процесуални нарушения, които в касационната жалба са релевирани в няколко пункта.

Твърди се, че възприетата от въззивния съд фактическа обстановка е лишена от конкретика относно мястото на удара, скоростта, с която се е движела пешеходката и изминатия от нея път до мястото на удара, поради което се касае за липса на мотиви.

Тези твърдения са неоснователни, тъй като не сме изправени пред хипотезата изобщо да липсват мотиви или същите да са в такава степен формални и незадълбочени, че не дават възможност да бъде разбрано какво е възприел решаващият съд и по какъв начин е формирал вътрешното си убеждение.

В случая, Варненският апелативен съд, който е бил сезиран с жалба от подсъдимия, е възприел фактическата обстановка, приета за установена от първия съд, с изключение на едно обстоятелство, а именно мястото на удара и по-точно само относно определянето му по ширината на пътното платно. Също така е възприел за правилен доказателствения анализ на съда, с изключение на доказателствата, относими към установяване мястото на удара по ширината на пътното платно. Действително апелативната инстанция не е направила изцяло самостоятелен анализ на доказателствената съвкупност, събрана от първия съд и едва в изложението си по възраженията на страните е дала своята оценка, но това е въпрос за структуриране на съдебния акт. От една страна въззивният съд е констатирал правилност в оценъчната дейност на първия съд, с горепосоченото изключение, а от друга, в акта си е обсъдил обстойно и задълбочено доказателствата, които самият той е подложил на проверка по експертен път в хода на въззивното съдебно следствие. Това позволява на страните и на контролната инстанция да проследи начина, по който е формирано вътрешното убеждение на апелативния съд.

Оценката на доказателствата е суверенна дейност на съда, като касационната инстанция се произнася в рамките на установените от инстанциите по същество фактически положения, не може да установява нови

такива, както и не може да се намесва или да замества вътрешното убеждение на решаващите съдилища. Поради това, на проверка подлежи само правилността на процеса на формиране на вътрешното убеждение у решаващите съдебни състави и спазване на задължението за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото, както и дали са предприети всички мерки за разкриване на обективната истина по делото. В случая инстанциите по същество са събрали възможния обем от доказателства, като въззивният съд е оценил същите при спазване на изискванията на НПК, като не е допуснал нарушения на разпоредбите на чл.13, чл.14 и чл.107 от НПК. Делото не страда от доказателствен дефицит, който да е попречил на апелативния съд да установи по надлежен ред, подлежащите на доказване факти. Приетата от въззивната инстанция фактическа обстановка е резултат от вярна интерпретация на данните, установени по надлежен ред с годни доказателствени източници и проверени със съответните законови способности. Сред фактическите констатации, съдът е приел, че пешеходката е започнала да пресича пътното платно на пешеходната пътека, като е описал и отстоянието на мотоциклета. Действително прецизността е изисквала установеност и на разстоянието, което е изминала К. до мястото на удара, но това в случая не води автоматично до приравняването на липса на мотиви, тъй като съдът в решението си по категоричен начин е посочил и обсъдил параметрите, които приема за определящи мястото на удара.

Възразява се, че съдът не е извършил съвкупен анализ на доказателствата, касаещи мястото на удара, нещо повече, игнорирал е гласните такива с неубедителни аргументи и голословни твърдения. Настоящата инстанция намира за неоснователни тези оплаквания. Правилно съдът е приел, че събраните доказателства, които касаят спорния по делото момент, могат да бъдат разделени на две групи- такива събрани с гласни доказателствени средства и други с писмени доказателствени средства. Решаващите инстанции са използвали експертизата, като способ за доказване в наказателния процес, за проверка и на двете групи доказателства, предвид необходимостта те да бъдат оценени от медицинска и автотехническа гледни точки, което изисква познания в съответните области, с каквито съдът не разполага. Експертното заключение обаче не е задължително за съда, но същият следва да мотиви своето несъгласие. В настоящия случай първоначалната комплексна съдебномедицинска, автотехническа и трасологическа експертиза по въпроса за предотвратимостта на удара е дала два варианта, разгледани от положението на мястото на удара, определено на базата на показанията на свидетелите Г. и Е., и на базата на обективни данни по делото. Двете решаващи инстанции не са възприели първия вариант,

базиращ се на данните от гласните доказателствени средства, като са изложили убедителни аргументи за това. Не са кредитирали показанията на посочените свидетели в частта относно твърденията им, че преди удара пострадалата е направила само една крачка, независимо, че тези свидетели са очевидци на ПТП. Неоснователни са упреците на защитата на подсъдимия, че при оценката на свидетелските показания на Е. и Г. съдът е влязъл в ролята на експерт, аргументирайки се с тяхното емоционално, стресово състояние. Съдът е извел тези си аргументи от доказателствата по делото, установяващи състоянието на свидетелите непосредствено след инцидента, включително и от показанията на самите свидетели. Следва да се отбележи, че принципно при преценката на показанията на свидетелите по едно дело, не може да бъде пренебрегнат факта, че всеки човек има индивидуални способности да възприеме, запомни и възпроизведе определени факти, в различна ситуация, касаеща както неговото конкретно емоционално състояние и концентрация, така и динамиката на случващото се. Дори когато възприетият факт, възпроизведен в свидетелски показания не кореспондира на обективно случилото се, а е резултат на субективното възприятие на индивида, това не изключва априори неговата добросъвестност, но не дава основание на съда да приеме за достоверно съобщеното от свидетеля. Ето защо, съдът досежно движението на пострадалата правилно се е доверил на обективните находки, установени с писмените доказателствени средства, а не на субективните възприятия на свидетелите.

Впоследствие допълнителната експертиза разглежда два подварианта на втория вариант, в зависимост от различни отстояния на намерените находки на мястото на ПТП. Аргументирано и с необходимата убедителност на мотивите съдът е изключил от доказателствената съвкупност описаната в огледния протокол следа с неправилна форма, с черен цвят. По отношение на последната, събраните данни не сочат на необходимата безспорност относно нейните размери и месторазположение, което не дава възможност въз основа на такова доказателство да се градят несъмнени фактически и правни изводи. Това от своя страна е обусловило и изводите на въззивния съд за мястото на удара по ширината на пътното платно, а именно на 1,70 - 1,90м от левия край на платното. Тези данни, при установената скоростта на движение на мотоциклета-87,9км/ч. и предвид съотнасянето на данните за отстоянието на мотоциклета от мястото на удара и опасната зона за спиране сочат, че ударът е бил предотвратим. Между впрочем и при втория подвариант, който правилно не е възприет от съда, ударът отново е бил предотвратим.

Неоснователно е оплакването на защитата, че към доказателствения материал не е приобщено експертното заключение на

вещото лице С. и по този начин доказателствената маса е останала непълна, тъй като не е предявено вещественото доказателство- каска, прието от предходни съдебни състави, което е било обект на изследване от въпросната експертиза. Още първоинстанционният съд е отказал да допусне и изслуша заключението на експерта С., чиято АТЕ е била назначена при предходното разглеждане на делото, тъй като е преценил, че след изслушването на единичната АТЕ на в.л.З. е необходимо назначаването на комплексна петорна медико-автотехническа и трасологическа експертиза. Също така окръжният съд правилно не е приобщил представената като вещественото доказателство каска. Действително в протокола за оглед на местопроизшествие и прилежащата към него скица е била отразена под № 4 каска, но същата не е била иззета по установения в НПК ред, за да бъде приобщена сред доказателствените материали още на досъдебното производство. Защо това не е сторено е въпрос, на който тази инстанция не може да даде отговор. Последващите опити за приобщаването на в.д. каска, чрез предаването ѝ от подсъдимия на в.л. С. или представеното ѝ на съда, са незаконосъобразни. Липсата на данни за идентичност на представената каска и тази, която е била намерена на местопроизшествието, изключва възможността за приобщаването ѝ към доказателствената съвкупност. Още повече, че по делото липсват данни какво се е случило с каската, намерена на мястото на ПТП, която безспорно е била използвана от подсъдимия. При тези констатации, правилно съдът не е приел каската като доказателство по делото и при това положение същата не може да бъде обект на експертно изследване и въз основа на нея да се градят фактически изводи. Поради тази причина останалите доводи, касателно експертизата на вещото лице С. и въпросната каска, не могат да бъдат предмет на обсъждане от настоящата инстанция.

Неоснователно е и оплакването за вътрешно противоречие в експертизата, свързано с устните разяснения на експертите и следите отразени в протокола за оглед на местопроизшествие. Първоначалното привидно противоречие е било отстранено с възлагането на експертите да изготвят нова мащабна скица, в която са отразени фиксираните в огледния протокол следи, както и тези които са били установени от магнитния носител. Легендата към тази скица отразява номерацията на следите, дадена в експертизата и тяхното съответствие по скицата към огледния протокол. Въззивният съд за прецизност в акта си, при обсъждане на доказателствата и по-точно на следите от местопрестъплението е посочвал и двата номера/по мащабната скица и по протокола за оглед/, за да избегне всякакво съмнение коя е дадената следа.

Приетото от АС-Варна разбиране, за последиците от отменителното решение на ВКС и задължителността на неговите указания е

изложено в принципен аспект и не е довело до подмяна на вътрешното убеждение на решаващите съдилища, както се твърди в касационната жалба. В настоящият случай проведеното съдебно производство на две инстанции по общия ред е в унисон с всички процесуални правила и в пълен обем е гарантирало упражняване правата на всички страни в процеса. Хипотезите на задължителност на указанията на касационната инстанция са изрично визирани в разпоредбата на чл.355 от НПК, която следва да е водеща за решаващите съдилища при ново разглеждане на делото.

Всичко гореизложено дава основание на този съдебен състав да приеме, че въззивният съд не е допуснал съществени процесуални нарушения, обуславящи касационно основание по чл.348, ал.1, т.2 от НПК и изискващи отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане.

Неоснователни са и оплакванията за допуснати нарушения на материалния закон, като последица от допуснати съществени процесуални нарушения. Следва само да се посочи, че материалният закон е приложен правилно, като инкриминираните нарушения на правилата за движение по пътищата-чл.21 от ЗДвП и чл.119 от ЗДвП се намират в пряка причинна връзка с настъпилния вредоносен резултат.

С жалбата се релевира и касационно основание по чл.348, ал.1, т.3 от НПК, като доводите за явна несправедливост са по отношение на наказанието лишаване от свобода и постановеното му ефективно изтърпяване. Във връзка с индивидуализацията на наказанието, решаващите съдилища са изложили доводи, касателно смекчаващите и отегчаващи обстоятелства, степента на обществена опасност на деянието и дееца, но са акцентирали преди всички на задължителността на указанията на ВКС, дадени с отменителното решение. Тази теза не се споделя от настоящият съдебен състав, който приема, че указанията на касационната инстанция относно определяне на вида и размера на наказанието, както и на начина на неговото изпълнение, когато се отнасят само до оценка на фактическите обстоятелства, въз основа на които се решават тези въпроси, не са задължителни за съда по същество. От значение е да се направи едно уточнение. Когато отменителното решение е във връзка с нарушения на нормативно установени и императивни по съдържание предпоставки за определяне на наказанието по вид, размер и начин на изтърпяване, макар да са довели до определяне на несправедливо наказание, нарушенията са на разпоредбата на чл.348, ал.1, т.1 от НПК, тъй като неспазването на правилата за законоустановеност на наказанието съставлява нарушение на материални закон. В тези случаи няма съмнение, че указанията на ВКС са задължителни за решаващите съдилища. Когато обаче дейността на съда по оценка на

фактическите обстоятелства, имащи значение за индивидуализацията на наказанието, е довела до налагане на наказание, макар и в рамките на закона, но несъобразено с принципа за справедливост и с целите по чл.36 от НК/изискващо увеличаване на наказанието/, то тогава е налице отменителното основание на чл.354, ал.3, т.1 от НПК. При тази отмяна касационната инстанция не е съгласна с оценката на фактическите положения, касаещи определянето на наказанието, при хипотезата на занижено наказание, но доколкото тя не е инстанция по фактите, не би могла да подмени вътрешното убеждение на решаващите съдилища. Ако се възприеме противното становище, за задължителност на указанията, това означава настоящата инстанция императивно да предрешава въпроса за наказанието, което би довело до нарушаване правото на защита на подсъдимия при новото разглеждане на делото, доколкото едно такова производство ще се проведе формално /Решение № 562/2002г. по н.д. № 316/02г. на ВКС, II н.о./.

Индивидуализацията на наказанието е основен принцип при налагането му, по силата на който съдът е длъжен да го съобрази с индивидуалните особености на конкретния случай. Обстоятелствата, които следва да бъдат взети предвид, са тези, които определят конкретната тежест на извършеното престъпление и характеризират личността на дееца. Те обуславят по-голяма или по-малка степен на обществена опасност на извършеното, както и необходимостта от повече или по-малко интензивно въздействие върху извършителя с оглед постигане целите на генералната и специална превенции.

При определяна на наказанието, което следва да се наложи на подсъдимия С., първоинстанционният съд е отчел като смекчаващи следните обстоятелства: чисто съдебно минало и изразено съжаление, а като отегчаващи –“интензитета на съвкупността от допуснатите съставомерни нарушения”. Отчел е завишена степен на обществена опасност на деянието, предвид грубите нарушения на правилата за движение, като инцидентът е станал на пешеходна пътека, с поведението си подсъдимият е представлявал опасност за приятелите на пострадалата и случайни минувачи, като след удара безконтролно е продължил движението си. По отношение на обществената опасност на дееца, съдът е приел, че дори само едно от нарушенията на ЗДП, а именно превишената скорост в населено място е грубо и завишена обществената му опасност, като водач на МПС. Въззивната инстанция от своя страна е приела, че деянието е с висока степен на обществена опасност. Приела е, че нарушенията извършени от млади хора, управляващи мощни мотоциклети вземат застрашителни размери, като в повечето случаи тези нарушения са дръзки и арогантни, като подсъдимият не

прави изключение. Той е управлявал мотоциклета си в центъра на града, в активния туристически сезон, в пет часа сутринта, когато се активизира движението, със скорост около 90км/ч. и при наличие на пешеходна пътека, факт който му е бил известен, тъй като познава маршрута.

Настоящият състав на касационната инстанция намира, че някои от базисните данни, относими към индивидуализацията на наказанието не са правилно установени от решаващите съдилища, а други не са отчетени. Значимите за определяне на наказанието смекчаващи обстоятелства са : смекчаващи - чистото съдебно минало, липсата на други нарушения на ЗДП, добрите характеристични данни, изразеното съжаление, наличното съпричиняване от страна пострадалата-чл.113, ал.1, т.1 от ЗДП/което се обсъжда от въззивния съд, но не се отчита при определяне на наказанието/.Налице е съпричиняване, тъй като пострадалата без да се огледа, е предприела пресичане, като не се е съобразила с разстоянието до приближаващото ППС и неговата скорост на движение и е попаднала в опасната зона за спиране. На пешеходеца не е предоставено правото да не държи сметка за приближаващите превозни средства. „Правото на предимство на пешеходците, както и на водачите на пътни превозни средства е абсолютно по своето съдържание, но относително по своя ефект. А това означава, че никога не може да загуби своите права носителят на това право, което законът му е предоставил, но когато безопасността на носителя на правото е застрашена и той има възможност да се откаже от неговото осъществяване, възниква задължението да не го осъществи на всяка цена”- Решение №1089/77г. по н.д. № 928/77г. на ВС, III н.о. В случая пострадалата е следвало да се огледа и да прецени, че подсъдимият се е движел бързо и е на близко разстояние. Между впрочем това е направила свидетелката Е., която поглеждайки надясно е видяла бързо приближаващи се светлини на МПС и не е предприела пресичане.

Налице са и отегчаващи вината на подсъдимия обстоятелства - две нарушения на правилата за движение, както и динамиката на разпространение на престъпленията от този вид. От значение е и степента на обществена опасност на деянието и дееца, но за да бъде същата завишена, трябва да са налице конкретни данни, които да характеризират дееца и деянието с по-висока степен на обществена опасност от обикновените случаи на престъпления от този вид, тъй като принципно за всяко по вид престъпление законодателно е заложен съответна степен на обществена опасност на деянието, намерила израз в предвидената санкция. В случая от значение е, че подсъдимият е водач на МПС с не-голям стаж, което изисква допълнителна осторожност при управлението на МПС и избирането на скоростта за движение, както и факта, че той е познавал пътя, по който се е движел и

освен знаковото обозначение, е знаел за намиращата се пешеходна пътека, което макар и в ранния час на деня е изисквало повишено внимание и управление не само с разрешена скорост, но и със съобразена такава.

Във връзка с определянето на наказанието е необходимо да бъде посочено принципното разбиране на настоящия състав за това, че при индивидуализацията на наказанието няма място за механичен формален подход при съпоставката между смекчаващите и отегчаващи обстоятелства, тъй като не става въпрос за математически величини, а за различни фактически констатации, които следва да бъдат съотнесени към конкретната степен на обществена опасност на деянието и дееца.

Всичко гореизложено дава основание да се направи извод, че на подсъдимия следва да се определи наказание при превес на смекчаващите обстоятелства, което изисква отмерване на наказание под средния предел на предвиденото в закона, а не в близост до него, както са сторили контролираните съдилища. Ето защо, наказание от две години лишаване от свобода е съответно на отчетените по-горе обстоятелства по чл.54 от НК, както и на целите по чл.36 от НК, поради което въззивното решение следва да бъде изменено, като касационната инстанция упражни правомощието си по чл.354, ал.2, т.1 от НПК.

На следващо място, предвид на изложеното дотук, подлежи на обсъждане приложеното на чл.66 от НК. Оплакванията по този въпрос в касационната жалба са неоснователни. Независимо от изложеното по-горе досежно наказанието, тази инстанция намира, че не следва да се прилага институтът на условното осъждане. Принципно са налице формалните предпоставки на разпоредбата на чл.66 от НК, а именно наложеното наказание да е до три години лишаване от свобода и деецът да не е осъждан, но при преценката дали целите на наказанието ще се постигнат, се налага отрицателен извод. Съгласно трайната съдебна практика, за приложението на института на условното осъждане е необходимо да се прецени преди всичко дали подсъдимият ще може да се поправи без ефективно изтърпяване на наказанието, като съдът е длъжен да не пренебрегва и нуждите на генералната превенция. За това следва да се преценят не само личните качества на подсъдимия, но и конкретната обществена опасност на деянието. Това е така независимо, че НК изрично подчертава преобладаващото значение на целта за превъзпитание и поправяне на дееца. Не може да се игнорира въздействието по отношение на останалите граждани, особено когато е извършено престъпление от вид, който актуално е много по-често явление и изисква по-интензивна реакция, така, че да се осигури въздействие не само върху дееца, но и по отношение на останалите членове на обществото. Липсата на други нарушения на правилата за движение по

пътищата, за които подсъдимият да е санкциониран, в случая не съставляват значими обстоятелства, тъй като не могат убедително да бъдат противопоставени на високата укоримост на извършеното, а именно реализиране на ПТП на пешеходна пътека, място, определено за пресичане от страна на гражданите, което без да изключва спазване от тяхна страна на задълженията им като пешеходци, произтичащи от разпоредбите на ЗДП, гарантира тяхното спокойно и безпрепятствено преминаване на пътното платно. Наред с това, самата величина на скоростта, с която подсъдимият е управлявал МПС-то нахвърля почти два пъти разрешената скорост за пътния участък, което от своя страна обосновава по-висока обществена опасност на конкретното деяние. Ето защо, настоящият състав на касационната инстанция намира, че наложеното на подс. С. наказание лишаване от свобода следва да бъде изтърпяно ефективно, тъй като не са налице предпоставките за приложението на чл.66 от НК.

Предвид гореизложеното, въззивното решение следва да бъде изменено, като се намали размера на наложеното на подсъдимия Д. С. наказание лишаване от свобода за срок от две години и шест месеца на две години. В останалата част решението следва да бъде оставено в сила.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал.2, т.1 от НПК, Върховният касационен съд, трето наказателно отделение,

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ касационната жалба на адв.А., пълномощник на Н. П.-частен обвинител.

ИЗМЕНЯВА въззивно решение № 33 от 26.02.2015г., постановено по внохд № 63/14г., по описа на Варненски апелативен съд, в частта относно наложеното на подсъдимия Д. Д. С. наказание, като НАМАЛЯВА същото от две години и шест месеца лишаване от свобода на две години лишаване от свобода.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в останалата му част.

Решението не подлежи на обжалване и протест.

Председател:

Членове:

ОСОБЕНО МНЕНИЕ
на СЕВДАЛИН МАВРОВ
по КНОХД № 671/15 г.

по описа на Върховния касационен съд

Подписвам решението с особено мнение, тъй като не споделям приетото от състава на съда и предходните инстанции съпричиняване на престъпния резултат от страна на пострадалата Л. К., предприела пресичане на платното за движение по пешеходната пътека без да се огледа, като не се е съобразила с разстоянието до приближаващото МПС и неговата скорост на движение, възприето като нарушение на чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДвП, при което е попаднала в опасната зона за спиране, отразяващо се на наказанието.

Споделям съображенията, залегнали в решение № 1089/77 г. по н. д. № 928/77 г., III н. о. (сб. Съдебна практика на ВС, НК, 1977 г.) и други такива, касаещи законовото право на предимство на пешеходец, предприел пресичане на платното за движение, като абсолютно по своето съдържание, но относително по своя ефект, доколкото когато безопасността на носителя на правото е застрашена и той има възможност да се откаже от неговото осъществяване, възниква задължението да не го осъществи на всяка цена. Тези решения касаят правомерно движение на водачите на МПС, а в голяма част – движение с разрешена, но несъобразена с пътните условия скорост. В настоящия случай подсъдимият С. се е движил със значително превишена скорост – 87.9 км/ч при разрешена 50 км/ч, достатъчно видими знаци Д 17 „Пешеходна пътека“ и групата младежи, пресичащи и пресекли по пешеходната пътека лявото платно за движение, като експертите са категорични, че ако мотоциклетистът С. се е движил със скорост до разрешената е могъл да предотврати удара чрез спиране. Обстоятелството, че ударът е бил непредотвратим, поради навлизане на пострадалата в опасната зона за спиране на мотоциклета, се дължи единствено и само на движението на С. с превишена скорост от 87.9 км/ч в рамките на населеното място. По този начин, той не само се е поставил в невъзможност да изпълни задължението си по чл. чл. 119, ал. 1 от ЗДвП при приближаване към

пешеходна пътека да пропусне стъпилите на пешеходната пътека или преминаващи по нея пешеходци, като намали скоростта или спре, а грубо го е нарушил.

Възприетото в случая, че К. е съпричинила вредоносния резултат като е нарушила чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДвП, тъй като без да се огледа, за да съобрази разстоянието до приближаващото се МПС и неговата скорост е предприела пресичане на платното за движение по пешеходната пътека, е житейски нелогично и противоречи на духа на ЗДвП. Не може да се изисква от пешеходците вярна преценка за всички характеристики на приближаващи МПС, които могат да рефлектират върху спирането им преди пешеходната пътека. Още по-малко, да са в състояние да преценят скоростта им на движение, поради възрастови особености, житейска зрялост, умствена недоразвитост, болестно състояние, умора, разсеяност и др., предвид задължението на водачите на МПС да се движат със съобразена скорост и да намалят на местата от пътното платно, обозначени с пешеходни пътеки. Не без значение са и динамичните характеристики на съвременните МПС, специалните изисквания за придобиване на правоспособност, в това число и здравословно състояние, курсове и успешно положен изпит за правоспособност, за разлика от многообразието на пешеходци. Противното би означавало пешеходците никога да нямат възможност да упражнят абсолютното си право на предимство при преминаване по пешеходна пътека при поведение на всички водачи или на част от тях, грубо несъобразено с правилата за движение.